

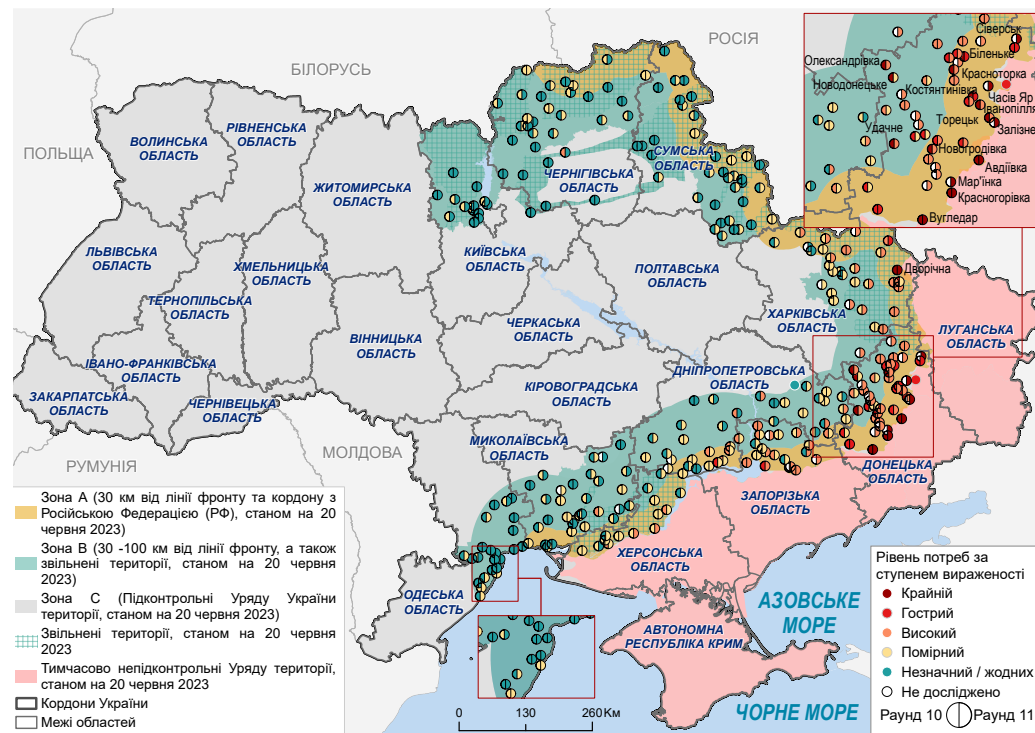
УКРАЇНА: МОНІТОРИНГ ГУМАНІТАРНОЇ СИТУАЦІЇ СИТУАЦІЯ НА ТЕРИТОРІЯХ ПОБЛИЗУ ЛІНІЇ ФРОНТУ

Липень 2023 | Україна

КОНТЕКСТ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ

Повномасштабна війна, розпочата 24 лютого 2022р. Росією проти України, призвела до масового переміщення людей: станом на 30 травня 2023 року в Україні було зареєстровано понад 5,1 млн внутрішньо переміщених осіб (ВПО).¹ Окрім цього, значні руйнування цивільної інфраструктури по всій країні погіршили доступ до основних товарів та послуг, включаючи доступ до продуктів харчування, медичних послуг та освіти. Продовження ескалації бойових дій, наприклад руйнування Каховської гідроелектростанції 6 червня 2023р. створило додаткові обмеження у доступі до основних послуг. Внаслідок цієї кризи особливо загострилися проблеми на територіях, розташованих поблизу лінії фронту, де спостерігається вищий рівень

Карта 1: Населені пункти за загальним рівнем потреб і його зміною за місяць до збору даних (досліджені населені пункти у зонах А² та В³)

загальних потреб, а на деяких з них було зареєстровано найбільшу кількість людей, які потребують допомоги.

Метою дослідження «Моніторинг гуманітарної ситуації» (МГС), яке проводять фахівці Ініціативи REACH, є надання актуальної мультисекторальної інформації про потреби населення в Україні, і особливо на територіях, що постраждали внаслідок бойових дій. У цьому звіті представлено основні індикативні висновки щодо населених пунктів на підконтрольних Уряду України територіях з акцентом на населених пунктах, розташованих поблизу лінії фронту. Ці **висновки є індикативними і ґрунтуються на даних, зібраних у рамках 11 раунду МГС у червні/липні 2023р.**

КЛЮЧОВІ ТЕЗИ

- На досліджених територіях, у населених пунктах **Донецької області, як видається, відзначається більш високий рівень потреб та проблем з доступом до послуг**, ніж у населених пунктах інших областей, що свідчить про погіршення гуманітарної ситуації внаслідок продовження бойових дій.
- Основними чинниками гуманітарних потреб в досліджених населених пунктах були **проблеми з безпекою, перебої зі зв'язком, перебої в роботі комунальних служб, доступ до ліків та медичних послуг, а також доступ до житла.**
- Порівняно з травнем 2023р. (Раунд 10)⁴, результати показали **незначне зростання кількості населених пунктів, в яких ключові інформанти (КІ) повідомляли, що більшість людей мають доступ до готівки, банківських послуг та банкоматів.** Тим не менш, ситуація практично не змінилась у зоні А.⁵
- Про **“катастрофічний” рівень потреб у доступі до медичних послуг** (що відповідає тому, що >50% населення в населеному пункті не мають доступу до медичних послуг) повідомляли КІ в **Званівці, Сіверську, Залізному, Часовому Ярі, Вугледарі, Авдіївці, Мар’їнці, Красногорівці (Донецька область) та Дворічній (Харківська область).**
- У зонах А та В основними проблемами з безпекою залишались **загроза ракетних ударів, загроза збройного насильства та обстрілу, відсутність бомбосховищ та наявність наземних мін/нерозірваних боєприпасів.**

❄️ ЧИННИКИ ГУМАНІТАРНИХ ПОТРЕБ

👤 Загальний рівень потреб

Загалом, отримані дані свідчать, що у досліджених населених пунктах на підконтрольних Уряду територіях, рівень потреб залишався переважно «помірним» або «незначним». (див. Додаток на с.7) Проте, території поблизу лінії фронту, а також звільнені території стикаються з вищим рівнем потреб. Тому, дане дослідження зосереджується переважно на територіях поблизу лінії фронту (Зони А та В).

«Крайній» та «гострий» рівень загальних потреб (див. Додаток на с.7) спостерігався тільки в населених пунктах Зони А, при чому більшість з них були розташовані в Донецькій області. Про «крайній» рівень загальних потреб повідомили у **восьми** населених пунктах: **Сіверськ, Залізне, Часів Яр, Вугледар, Авдіївка, Мар'їнка, Красногорівка** (Донецька область) та **Дворічна** (Харківська). «Гострий» рівень потреб спостерігався в **п'яти** інших населених пунктах.⁶ У червні/липні 2023р., гуманітарна ситуація у всіх **тринадцяти** населених пунктах погіршилась у період за місяць до збору даних. Наближеність до лінії фронту та продовження бойових дій погіршило і так нестабільну гуманітарну ситуацію у цих населених пунктах⁷, а також створило труднощі для гуманітарних організацій з наданням допомоги людям, що її потребують.

Окрім вищезазначених проблемних сфер, доступ до фінансових послуг також

Графік 1: % населених пунктів у Зонах А та В за рівнем загальних потреб та за раундом (n=254 досліджених населених пункти в обох раундах)

Як показано вище, частка населених пунктів у Зонах А та В, включених в дослідження в 10 і 11 Раундах, і у яких КІ повідомили про «крайній» або «гострий» рівень загальних потреб, знизилась у червні/липні 2023р. (Раунд 11) порівняно з травнем 2023р. (Раунд 10).

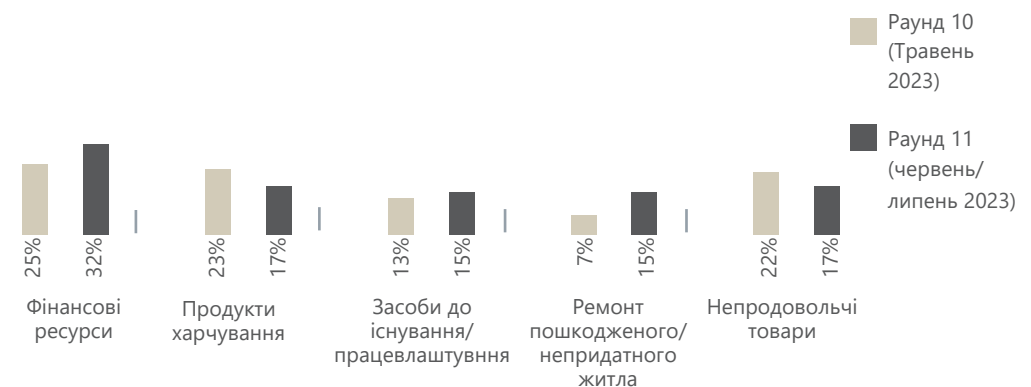
Загалом, основні чинники гуманітарних потреб були пов'язані з безпекою та доступом до основних товарів/послуг (наприклад ліки, медичні послуги та житло), перебоями в роботі комунальних служб та перебоями зі зв'язком. Ці дані базуються на основних проблемах, про які повідомили КІ в досліджених населених пунктах в Зонах А та В.

Графік 2: % населених пунктів за основними проблемами у період за 14 днів до збору даних та за Зонами

був відзначений як одна з основних проблем, про це повідомили КІ в **41% (n=44/108)** досліджених населених пунктів у Зоні А. Більше того, у **Зонах А та В, фінансові ресурси були найбільш поширеною пріоритетною потребою** (про це повідомили КІ в **40% (n=112/281)** досліджених населених пунктів). Іншими пріоритетними потребами були **допомога у забезпеченні засобами до існування/працевлаштуванні (21%, n=53/281)**, **продукти харчування (21%, n=58/281)** та **ремонт непридатного/пошкодженого житла (19%, n=53/281)**.

Графік 3: % населених пунктів у Зонах А та В за першочерговими потребами та за раундом (n=254 досліджених населених пунктів в обох раундах)

ЗАХИСТ

У Зонах А та В активні бойові дії та наближеність до лінії фронту продовжували впливати на безпеку цивільного населення у їх повсякденному житті. КІ в трьох чвертях досліджених населених пунктів (74%, n=207/281) відзначали загрозу ракетного удару серед основних проблем у сфері безпеки. Більше того, жителі населених пунктів у Зонах А та В частіше стикаються з проблемами в сфері безпеки пов'язаними з загрозою збройного насильства/обстрілу (37%, n=104/281), відсутністю бомбосховищ (24%, n=68/281), наявністю наземних мін/нерозірваних боєприпасів (23%, n=66/281) та пошкодженням/знищенням майном (16%, n=44/281). Безпекова ситуація у населених пунктах Зони А швидше за все залишиться нестабільною, враховуючи те, що у червні 2023р. почався український контрнаступ і, відповідно, підвищилась інтенсивність бойових дій вздовж лінії фронту.⁸

Графік 4: % населених пунктів у Зонах А та В за найбільш поширеними проблемами у сфері безпеки та за раундом (n=254 досліджених населених пунктів в обох раундах).

КІ також повідомили, що деякі групи населення в їх населеному пункті були менш спроможні задовольнити свої повсякденні потреби. Такими групами були особи, що повернулися (про це повідомили КІ в 40% досліджених населених пунктів, n=112/281), люди, що безпосередньо постраждали внаслідок бойових дій (34%, n=96/281), вагітні та годуючі жінки (16%, n=46/281), та домогосподарства, очолені жінками (12%, n=34/281).

ПІДЗВІТНІСТЬ ПЕРЕД ПОСТРАЖДАЛИМ НАСЕЛЕННЯМ

Стосовно видів допомоги для більшості домогосподарств у Зонах А та В, наступні види були пріоритетними:

- 90%** багатоцільова грошова допомога (БЦГД) (про це повідомили КІ в 253 з 281 досліджених населених пунктів)
- 72%** негрошова допомога (n=201/281)
- 27%** допомога у вигляді послуг (n=77/281)

Вибір БЦГД та негрошової допомоги як пріоритетних видів допомоги для більшості домогосподарств швидше за все обумовлений обмеженим доступом до фінансових послуг та до ринків поблизу лінії фронту. Як і у травні 2023р. (Раунд 10), у червні/липні 2023р. (Раунд 11) найбільш надійним методом доставки допомоги в Зонах А та В залишалась доставка автомобільним транспортом, на думку КІ у 85% (n=170/201) досліджених населених пунктів, у яких негрошова допомога відзначалась як пріоритетний вид допомоги. Обстріли, авіаудари та наявність мін/нерозірваних боєприпасів продовжували обмежувати доступ для гуманітарного реагування в населених пунктах вздовж лінії фронту.⁹ Наявність мін/нерозірваних боєприпасів була основною проблемою у 23% (n=66/281) досліджених населених пунктів. Більшість людей у досліджених населених пунктах в Зонах А та В отримували інформацію з гуманітарних питань від місцевих волонтерських груп (n=161/281), а також від друзів, сім'ї та сусідів (n=134/281). Це свідчить, що незважаючи на те, що, на думку КІ, хоча національні та міжнародні організації були найбільш "активними"¹⁰ у наданні допомоги, вони не були найбільш поширеним джерелом такої інформації для більшості жителів досліджених населених пунктів (про це повідомили КІ тільки у 15% (n=42/281) досліджених населених пунктів). Щодо потреб у інформації про гуманітарну допомогу, КІ найчастіше відзначали наступні типи інформації:

- Як отримати гроші/фінансову допомогу (про це повідомили КІ у 23% (n=64/281) населених пунктів),
- Як зареєструватись для отримання гуманітарної допомоги (23%, n=64/281),
- Як отримати продукти харчування (16%, n=45/281).

ОБМЕЖЕННЯ НА ПЕРЕСУВАННЯ:

Обмеження на пересування продовжили впливати на доступ населення до основних товарів та послуг, особливо поблизу лінії фронту. У 42% (n=117/281) досліджених населених пунктів КІ повідомили тільки про певні обмеження на пересування для цивільних. Проте, у 15 населених пунктах КІ повідомили про суттєві обмеження для в'їзду або виїзду із населеного пункту. Ситуація була особливо важкою в кількох населених пунктах Донецької області, де пересування було взагалі неможливим, а саме Званівка, Сіверськ, Залізне, Часів Яр, Вугледар, Авдіївка, Мар'їнка та Красногорівка (Донецька область).

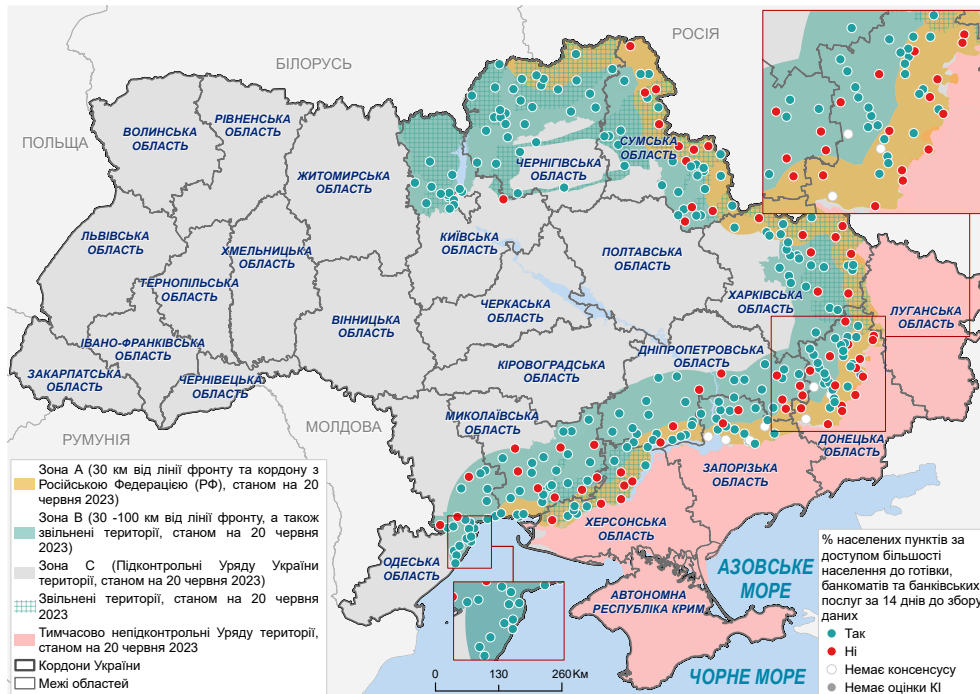

ЗАСОБИ ДО ІСНУВАННЯ ТА ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА

Доступ до фінансових послуг

Загалом, отримані дані свідчать про незначне зменшення частки досліджених населених пунктів, у яких КІ повідомили, що більшість людей не мали доступу до готівки, банківських послуг та банкоматів: з **26% (67 з 254)** досліджених населених пунктів в обох раундах у травні 2023р. (Раунд 10) до **22% (n=57/254)** у червні/липні 2023 р. (Раунд 11). Проте, у Зоні А ситуація не змінилася, частка населених пунктів, у яких КІ повідомляли про відсутність доступу до готівки, банкоматів та банківських послуг була рівною в травні (Раунд 10) та червні/липні 2023р. (Раунд 11). Отримані дані також свідчать, що **труднощі з доступом до фінансових послуг зберігались переважно в населених пунктах Покровського, Краматорського, Бахмутського (Донецька область), Синельниківського (Дніпропетровська), Сумського (Сумська) та Бериславського районів (Херсонська).** Як і в травні 2023р. (Раунд 10), основними перешкодами у доступі до фінансових послуг у червні/травні 2023р. були відсутність працюючих банків/фінансових установ, а також відсутність роботи.

Карта 2: Населені пункти у Зонах А та В за доступом до готівки, банкоматів та банківських послуг у період за 14 днів до збору даних

Доступ до ринків

Що стосується доступності ринку, ситуація була більшою мірою «контрольованою», КІ у **73% (n=204/281)** досліджених населених пунктів зазначили, що населення мало доступ до ринків для придбання товарів у період за 14 днів до збору даних. Про «високий» або вищий рівень потреб у доступі до ринків повідомляли КІ тільки у **14% (n=40/281)** досліджених населених пунктів у Зонах А та В. У **9¹¹ з 40** таких населених пунктів КІ повідомили, що більшість людей (>50% населення) не мали доступу до ринків. Усі ці населені пункти були розташовані в Зоні А.

Найбільш поширеними перешкодами у доступі населення до ринків для придбання товарів у період за 14 днів до збору даних були **відсутність транспорту для поїздки на ринки** (про це повідомили КІ у **22 з 77** населених пунктів з «незначним» і вищим рівнем потреб у доступі до ринків), **відсутність/недоступність необхідних товарів (n=21/77)** та **небезпечність доріг через наявність мін/нерозірваних боєприпасів (n=16/77).**

Доступ до продуктів харчування

Загалом, у Зонах А та В продукти харчування залишалися першочерговою потребою у червні/травні 2023р. КІ у **15% (n=41/281)** досліджених населених пунктів повідомляли про «високий» або вищий рівень потреб у доступі до достатньої кількості продуктів харчування у період за 14 днів до збору даних. У зонах А та В спостерігалось **незначне зменшення** кількості населених пунктів, у яких КІ повідомляли про «високий» або вищий рівень потреб у доступі до продуктів харчування: з **18% (46 з 254)** досліджених населених пунктів в обох раундах у травні 2023р. (Раунд 10) до **13% (n=33/254)** у червні/липні 2023р. (Раунд 11).

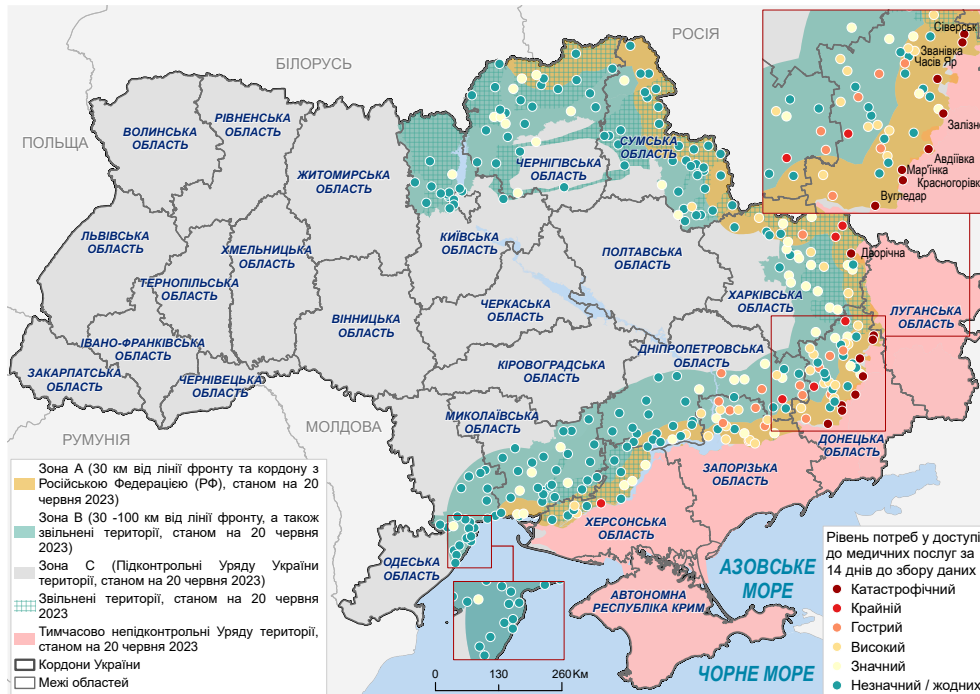
Отримані дані з Донецької області свідчать про особливо високий рівень потреб у доступі до продуктів харчування. КІ у Званівці, Сіверську, Залізному, Часовому Ярі, Вугледарі, Мар'їнці, Красногорівці (Донецька область) та Дворічній (Харківська) повідомили, що **більшість людей у цих населених пунктах (>50% населення) не мали доступу до продуктів харчування у період за 14 днів до збору даних.** Це, ймовірно, свідчить про наявний негативний вплив перебування поблизу лінії фронту та зони активних бойових дій на доступ населення до основних товарів, таких як продукти харчування. **Брак грошей залишався найпоширенішою перешкодою у доступі до продуктів харчування** (про це повідомили КІ у **46% (n=41/89)** населених пунктів у Зонах А та В з «високим» і вищим рівнем потреб у доступі до продуктів харчування. Окрім цього, перешкодами були **відсутність товарів у магазинах (n=27/89)**, а також **відсутність працюючих магазинів (n=13/89)**, **обмеження на пересування (n=11/89)** та **високі ціни (n=10/89).** У всіх досліджених населених пунктах в зонах А і В економічні аспекти перешкод переважали в плані доступу до продуктів харчування, що відповідало тенденції, що спостерігалася в ході попередніх раундів МГС.

ДОСТУП ДО МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Загалом, обмежений доступ до медичних послуг залишався одним із головних чинників гуманітарних потреб у досліджених населених пунктах. КІ в **21% (n=60/281)** досліджених населених пунктів зазначили, що принаймні **1-9% людей, які потребували медичних послуг, не змогли їх отримати у період за 14 днів до збору даних**. У зоні А частка населених пунктів з «високим» і вищим рівнем потреб складала третину (**33%, n=36/108**) усіх досліджених населених пунктів у цій зоні, тоді як у зоні В «високий» або вищий рівень потреб спостерігався у **14% (n=24/173)** населених пунктів, що **свідчить про певну кореляцію між наближеністю до лінії фронту та вищим рівнем секторальних потреб**. Про «катастрофічний» рівень потреб у доступі до медичних послуг (що відповідає тому, що >50% населення в населеному пункті не мають доступу до медичних послуг) повідомляли КІ у Званівці, Сіверську, Залізному, Часовому Ярі, Вугледарі, Авдіївці, Мар'їнці, Красногорівці (Донецька область) та у Дворічній (Харківська).

Карта 3: Населені пункти у Зонах А та В за рівнем потреб у доступі до медичних послуг у період за 14 днів до збору даних.

Повномасштабна війна, розпочата у лютому 2022р. спричинила значний тиск на медичні заклади та персонал.¹² Серед **медичних закладів/послуг, до яких люди не мали доступу**, були **спеціалізована лікарняна допомога** (про це повідомили КІ в **46% (n=51/112)** населених пунктів в Зонах А та В з «незначним» і вищим рівнем потреб у доступі до медичних послуг), **лабораторні та діагностичні послуги (40%, n=51/112)**, **лікування у лікарні (31%, n=35/112)** та **акушерський та неонатальний догляд (21%, n=24/112)**. За даними звіту Системи моніторингу доступності медичних ресурсів і послуг ВООЗ, спеціалізовані медичні послуги були менш доступні поблизу лінії фронту.¹³

Графік 5: Частка населених пунктів у Зонах А та В за найбільш поширеними перешкодами у доступі до медичних послуг у період за 14 днів до збору даних (n=112 населених пункти з рівнем таких потреб вище «незначного»)

Необхідні послуги
недоступні
(n=38/112)

Медичні заклади/
аптеки розташовані
занадто далеко
(n=30/112)

Вартість ліків
(n=28/112)

Доступ до ліків

Доступ до ліків був однією з основних проблем на думку КІ у **59% (n=165/281)** досліджених населених пунктів у Зонах А та В. Частка населених пунктів, у яких КІ відзначали доступ до ліків як основну проблему знизилась з **64% (n=163/254)** у травні 2023р. (Раунд 10) до **56% (n=141/254)** у червні/травні 2023р. (Раунд 11). Як і у випадку перешкод у доступі до медичних послуг, вартість ліків, як видається, також є найбільш поширеною перешкодою для доступу до ліків. Результати Калібрувального дослідження МГС свідчать, що висока вартість ліків створювала особливі перешкоди для ДГ, у яких членами були особи з інвалідністю, а також для ДГ, очолюваних жінками та людьми похилого віку.¹⁴ У меншій кількості населених пунктів КІ також вказували на **відсутність та віддаленість аптек** в якості перешкод. Варто зазначити, що результати Калібрувального дослідження МГС вказують, що члени ДГ на Півдні та Сході, як правило, частіше повідомляли, що стикались з перешкодами у доступі до ліків впродовж 3 місяців до збору даних.¹⁵

ДОСТУП ДО ЖИТЛА ТА НЕПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ

Загалом, КІ в **20% (n=56/281)** досліджених населених пунктів у зонах А та В повідомили про «високий» або вищий рівень потреб у доступі до безпечного житла з належними умовами¹⁵ у період за 14 днів до збору даних. КІ у **8¹⁶ з 56** таких населених пунктів зазначили, що більшість людей (>50% населення) не мала доступу до безпечного житла з належними умовами у період за 14 днів до збору даних. **Сім** з цих населених пунктів знаходились в межах 30 км від лінії фронту (Зона А), переважно в Донецькій області. Це відповідає ситуації у травні 2023р., коли результати 10 раунду МГС свідчили про особливо важку ситуацію в Донецькій області.

Згідно з даними за червень/липень 2023р. (Раунд 11), спостерігається незначне зменшення частки населених пунктів, у яких жителі стикаються з «високим» і вищим рівнем потреб у доступі до безпечного житла з належними умовами порівняно з травнем 2023р (Раунд 10). Це може свідчити про незначне покращення у доступі до житла, але поки зарано говорити про чітку тенденцію.

КІ у **58% (n=67/115)** досліджених населених пунктів у Зонах А та В з «високим» або вищим рівнем потреб у доступі до безпечного житла з належними умовами у період за 14 днів до збору даних вказали пошкодження житла як перешкоду для жителів. Разом з цим, у **31% (n=87/281)** досліджених населених пунктів у Зонах А та В КІ повідомили про пошкодження критичної інфраструктури та цивільного житла у період за 14 днів до збору даних. У більш ніж половині таких населених пунктів (**n=46/87**), КІ зазначали, що до 25% цивільного житла у їх населеному пункті було пошкоджено, а в **29% (n=25/87)** частка пошкодженого житла складала 26-50%. У Званівці, Залізному, Часовому Ярі, Вугледарі, Авдіївці, Мар'їнці, Красногорівці (Донецька область) та Петро-Михайлівці (Запорізька) частка пошкодженого житла була найвищою (76-100% цивільного житла пошкоджено, на думку КІ). **Переміщене населення стикалося з різноманітними перешкодами у доступі до безпечного житла з належними умовами: недоступність приватного або орендного житла, руйнування житла, небезпесність місць компактного проживання, та відсутність орендного житла, про це повідомили КІ в 13% або меншій кількості населених пунктів з «незначним» або вищим рівнем потреб у доступі до житла.**

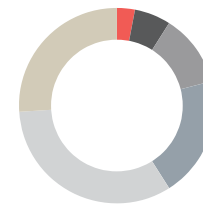
Доступ до непродовольчих товарів (НПТ)

Отримані дані свідчать, що доступ до НПТ покращився у період між травнем 2023р. (Раунд 10) та червнем/липнем 2023р. (Раунд 11), **більшість людей мали доступ до НПТ у більшості досліджених населених пунктів** в обох раундах: **85% (216 з 254)** досліджених у обох раундах населених пунктів у травні 2023р. та **92% (n=233/254)** населених пунктів у червні/травні 2023р. **Найбільш поширені перешкоди у доступі до НПТ збігалися з перешкодами у доступі до продуктів харчування: відсутність працюючих магазинів, брак грошей, відсутність товарів у магазинах, а також високі ціни.**

ПЕРЕБОЇ В РОБОТІ КОМУНАЛЬНИХ СЛУЖБ

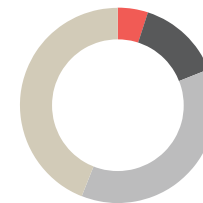
Перебої в роботі комунальних служб продовжували впливати на повсякденну діяльність та доступ населення до основних товарів та послуг у досліджених населених пунктах в Зонах А та В. Результати МГС знову показали, що **наближеність до лінії фронту непропорційно впливає на роботу комунальних служб.**

Графік 6: Відсоток населених пунктів у зонах А та В за частотою перебоїв у доступі до Інтернету у період за 14 днів до збору даних (n=281)

- Завжди: 24 години (про це повідомили КІ у **3% (n=9/281)** досліджених населених пунктів)
- Часто: 8-12 годин (**6%, n=16/281**)
- Кілька годин на добу: 4-8 годин (**12%, n=33/281**)
- Кілька годин на добу: 1-4 годин (**20%, n=57/281**)
- Менше ніж 1 година на добу (**33%, n=94/281**)
- Ніколи **26% (n=72/281)**

Графік 7: % населених пунктів у зонах А та В за частотою перебоїв у роботі мобільних мереж у період за 14 днів до збору даних (n=281)

- Майже весь час, щодня або весь час (про це повідомили КІ **5% (n=15/281)** досліджених населених пунктів)
- Кілька годин щодня (**14%, n=39/281**)
- Раз на кілька днів (**37%, n=103/281**)
- Зовсім не було (**44%, n=124/281**)

Графік 8: % населених пунктів у зонах А та В за частотою перебоїв у електропостачанні у період за 14 днів до збору даних (n=281)

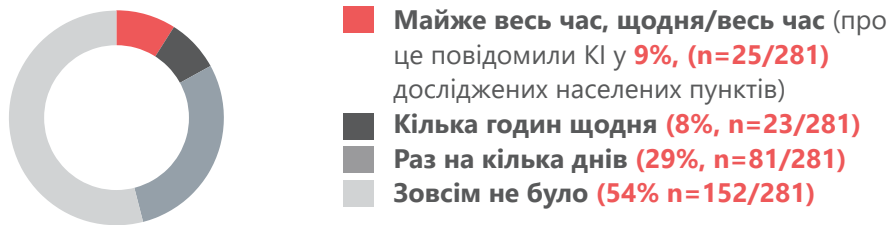
- Майже весь час, щодня або весь час (про це повідомили КІ у **5% (n=14/281)** досліджених населених пунктів)
- Кілька годин щодня (**5%, n=14/281**)
- Раз на кілька днів (**34%, n=96/281**)
- Зовсім не було (**56%, n=157/281**)

💧 ВОДА, САНІТАРІЯ, ГІГІЄНА (ВСГ)

Як і у травні 2023р. (Раунд 10), результати свідчать, що **рівень потреб у доступі до водопостачання у Зонах А та В залишався «незначним»** (що відповідає досліджених населених пунктів. «Катастрофічний» або «крайній» рівень потреб (див. Додаток на с.7) **спостерігався у восьми¹⁷ та шести¹⁸ населених пунктах відповідно.** Усі населені пункти з «катастрофічним» рівнем потреб знаходились в межах 30 км від лінії фронту. У населених пунктах з «незначним» і вищим рівнем потреб (**n=98/281**) у доступі до водопостачання **найпоширеніші перешкоди були пов'язані з аваріями/пошкодженням водопровідної мережі або водонасосних станцій, зменшенням території, охопленої водопостачанням, а також відсутністю централізованої системи водопостачання у населеному пункті.** Про такі бар'єри особливо часто повідомляли КІ у населених пунктах поблизу лінії фронту.

КІ в **83** населених пунктах повідомили, що принаймні 1-9% населення не мали доступу до обладнаних санвузлів. Ситуація була особливо важкою у Званівці, Часовому Ярі, Вугледарі, Святогірську та Авдіївці (Донецька область), де **більш ніж 50% населення не мали доступу до обладнаних санвузлів** у період за 14 днів до збору даних. Найпоширенішими перешкодами були відсутність води для змивання, відсутність підключення до центральної каналізації, відсутність туалетів та несправність/пошкодження туалетів.

Графік 9: % населених пунктів у Зонах А та В за частотою перебоїв у водопостачанні у період за 14 днів до збору даних

ДОДАТОК: ТЕРМІНИ ШКАЛИ ВИРАЖЕНОСТІ ПОТРЕБ

Загальні рівні вираженості потреб

Крайній: втрата життя або неминучий ризик втрати життя внаслідок відсутності доступу до послуг, продуктів харчування, житла або іншої життєво важливої допомоги.

Гострий: умови життя у населеному пункті дуже погані, і більшості людей важко задовольнити свої основні потреби, що призводить до серйозних проблем з психічним або фізичним здоров'ям.

Високий: більшість людей все ще здатна задовольнити свої основні потреби, але умови життя у населеному пункті дуже погані.

Помірний: більшість людей все ще здатна задовольнити свої основні потреби, але ситуація щодо умов життя вимагає уваги та контролю.

Незначний/відсутність потреб: більшість людей продовжує задовольняти свої потреби у звичайному режимі, при цьому умови життя у населеному пункті суттєво не погіршилися.

Руйнування Каховської ГЕС

Руйнування Каховської гідроелектростанції 6 червня 2023р. призвело до перебоїв у водопостачанні, труднощів у сільському господарстві та обмежень для промисловості.²⁰ За оцінками Міжнародної Організації Міграції, у громадах, що найбільше постраждали від гуманітарних наслідків руйнування, проживало приблизно 313 тис. людей.²¹ Відповідно, **11 Раунд МГС оцінив потенційні зміни у доступі до традиційних джерел води та якості води в досліджених населених пунктах на територіях Дніпропетровської, Запорізької, Херсонської та Донецької областей, що потенційно могли постраждати від руйнування дамби.**

Стосовно **доступу до традиційних джерел води** після руйнування Каховської ГЕС, КІ в **42% (n=49/117)** населених пунктів у вищезазначених областях **повідомили, що водопостачання продовжилось як завжди.** У **23% (n=27/117)** досліджених населених пунктів КІ повідомили, що можна набрати певну кількість води із традиційних джерел. Окрім цього, у **15% (n=17/117)** населених пунктів КІ повідомили, що **тільки дуже малу кількість води можна набрати із традиційних джерел.** За даними Оцінки надзвичайної ситуації у секторі ВСГ від REACH,²² **такі населені пункти знаходилися переважно у Нікопольському, Криворізькому (Дніпропетровська область), Покровському (Донецька), Запорізькому та Пологівському районах (Запорізька).** У Грушівці (Дніпропетровська) та Тягинці (Херсонська) КІ повідомили про **неможливість отримати воду з традиційних джерел.**

Загалом, практично у **двох третинах (61%, n=71/117)** населених пунктів у зазначених областях, КІ повідомили, що **змін у якості води не було.** Окрім цього, КІ у **10% (n=12/117)** досліджених населених пунктів повідомили, що **деякі зміни у якості води були, але якість води повернулась до попереднього стану на період збору даних.** Змінами у якості води були дивний запах, колір та смак.

Рівень вираженості секторальних потреб

Катастрофічний: більшість людей у населеному пункті не мала доступу до необхідних послуг/ товарів (>50% населення або більше, ніж кожен 2-ий житель).

Крайній: багато людей у населеному пункті не мали доступу до необхідних послуг/ товарів (25-50% населення або не більше, ніж кожен 2-ий житель).

Гострий: частина людей у населеному пункті не мала доступу до необхідних послуг/ товарів (10-24% населення або не більше, ніж кожен 4-ий житель).

Високий: кілька людей у населеному пункті не мали доступу до необхідних послуг/ товарів (1-9% населення або не більше, ніж кожен 10-ий житель).

Значний: ситуація тривожна та вимагає уваги/контролю, але була керованою/ звичайною, а люди все ж мали доступ до необхідних послуг/ товарів.

Відсутність потреб/незначний: ситуація контрольована/як зазвичай, люди мали доступ до необхідних послуг

ОГЛЯД МЕТОДОЛОГІЇ

Збір даних на підконтрольних Уряду України територіях проводився з **23 червня по 10 липня 2023 року** методом телефонних інтерв'ю з **ключовими інформантами громади (КІГ)**: представниками органів місцевого самоврядування, місцевих неприбуткових організацій (НУО) та окремих категорій населення (люди похилого віку, люди з інвалідністю, діти, жінки, внутрішньо переміщені особи (ВПО), люди, які повернулись додому та інші). У ході дослідження було охоплено **341 населених пунктів (міст і сіл)** шляхом проведення **1 324 структурованих інтерв'ю з КІ**.

Усі населені пункти було поділено на 3 географічні зони на підконтрольній Уряду України території:

- **Зона А:** Території в межах 30 км від лінії фронту на момент формування вибірки (20 червня 2023 року), за даними моніторингу LiveUA, та від державного кордону з Російською Федерацією (**108 з 341** досліджених населених пунктів);
- **Зона В:** Території в межах 30-100 км від лінії фронту на момент формування вибірки, згідно з даними моніторингу LiveUA, території, повернуті під контроль Уряду України, та райони, 50% території яких знаходиться на цих територіях (**173 з 341** досліджених населених пунктів);
- **Зона С:** решта підконтрольних Уряду України територій (**60 з 341** досліджених населених пунктів).

У всіх зонах був використаний **підхід «адміністративного центру»**:

- У **Зонах А та В** були відібрані всі **адміністративні центри** (у тому числі центри громад, районні та обласні центри).
- У випадку Чернігівської області, яка не має жодного населеного пункту, віднесеного до категорії адміністративних центрів у Зоні А, такі населені пункти були спеціально відібрані серед населених пунктів, що не є адміністративними центрами.
- Для уникнення надмірної репрезентативності населених пунктів окремих областей у загальній вибірці Зони В, у цих областях (Дніпропетровська, Одеська) були спеціально відібрані сільські населені пункти (адміністративні центри).
- Оскільки **Зона С** охоплює більшу територію та більшу кількість населених пунктів, у ній **було відібрано лише по 3 адміністративні центри в кожній області**.
- Населені пункти з **довоєнною чисельністю населення менше 1,000 осіб** були виключені з вибірки.

З метою врахування можливої більшої відмінності у потребах в територіально-адміністративних одиницях з більшою чисельністю населення (незалежно від типу населеного пункту), кількість КІ на один населений пункт була різною для наступних **3 категорій**:

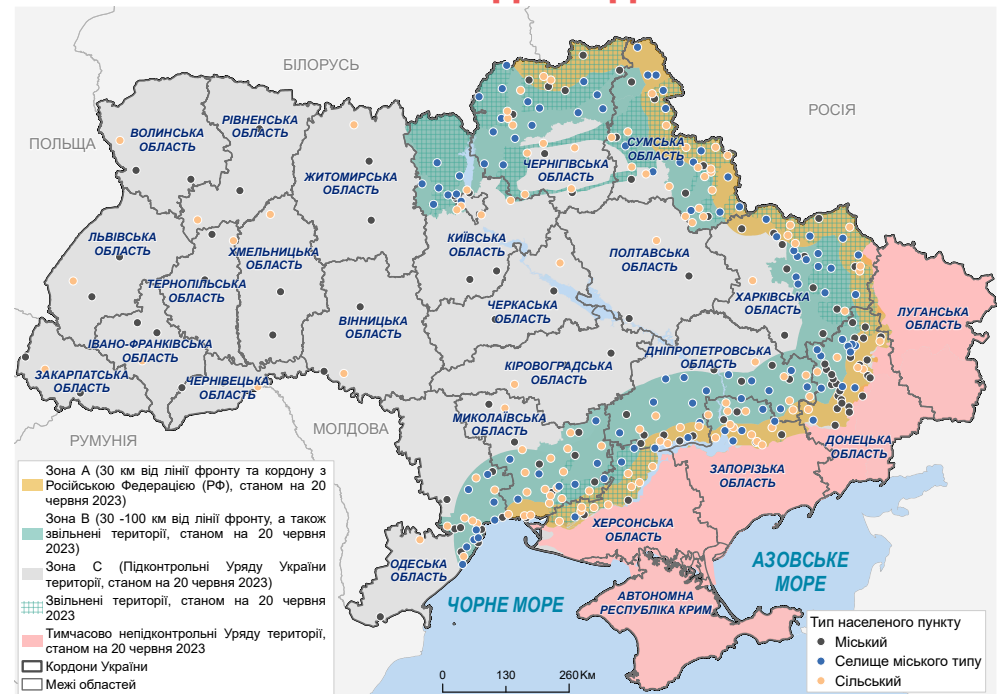
- **3 КІ** в кожному відібраному населеному пункті з чисельністю населення від 1,000 до 9,999 осіб*;
- **5 КІ** в кожному відібраному населеному пункті з чисельністю населення від 10,000 до 99,999*;

• **7 КІ** у кожному відібраному населеному пункті з чисельністю населення понад 100,000*.

* Чисельність населення до початку повномасштабної війни у лютому 2022 року. Усі відповіді КІ з одного і того ж самого населеного пункту було узагальнено з метою отримання однієї точки даних по кожній змінній по кожному населеному пункту. У **Плані агрегування даних** було використано **усереднений підхід** до агрегування відповідей населених пунктів з використанням шкали вираженості потреб у питаннях з **одним варіантом відповіді**. У випадку **кількох варіантів відповідей** застосовувалося правило відбору всіх відповідей, які були надані принаймні 1 з 3 респондентів, 2 з 5 респондентів та 3 з 7 респондентів у населених пунктах, які відповідають одній з вищевказаних категорій.

Дані, наведені у цьому звіті, представляють відсоток населених пунктів (міст або сіл), щодо яких КІ дали конкретну відповідь на питання дослідження. Ці статистичні дані **не можуть бути екстрапольовані для представлення частки (%) населення, і тому мають розглядатися як індикативні**, а не репрезентативні. Враховуючи невелику та нерепрезентативну вибірку, ці результати дають лише приблизне уявлення про ситуацію на досліджених територіях.

ГЕОГРАФІЧНЕ ОХОПЛЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

КІНЦЕВІ ПРИМІТКИ

СТОРІНКА 1

¹ МОМ, [Оперативний звіт: Демографічна статистика та географічний розподіл — опитування загального населення, Раунд 13](#), 11-23 травня 2023р. (англійською)

² Території в межах 30 км від лінії фронту на момент формування вибірки (20 червня 2023 року), за даними моніторингу LiveUA, та від державного кордону з Російською Федерацією

³ Території в межах 30-100 км від лінії фронту на момент формування вибірки, згідно з даними моніторингу LiveUA, території, повернуті під контроль Уряду України, та райони, 50% території яких знаходиться на цих територіях

⁴ REACH: [Моніторинг гуманітарної ситуації: Ситуація на територіях поблизу лінії фронту](#), травень 2023р.

⁵ Результати за травень 2023р. вже показували деяке покращення ситуації у доступі до готівки, банківських послуг та банкоматів у Зоні А. Порівняно з 55% (n=53/97) населених пунктів у цій Зоні, у яких КІ повідомляли, що більшість населення не має доступу до готівки, банківських послуг та банкоматів у період за 14 днів до збору даних у березні/квітні 2023р. (Раунд 9), частка таких населених пунктів була 36% (n=35/97) у травні 2023р. (Раунд 10).

СТОРІНКА 2

⁶ Званівка, Велика Новосілка, Костянтинівка, Біленьке (Донецька) та Вільхуватка (Харківська)

⁷ УГКП ООН, [“Україна: Гуманітарне реагування в 2023 році: Оперативне зведення”](#), 3 серпня 2023р.

СТОРІНКА 3

⁸ ACAPS, [«Квартальний звіт щодо гуманітарного доступу в Україні»](#), 13 липня 2023р. (англійською)

⁹ УГКП ООН, [«Огляд питань гуманітарного доступу»](#), червень 2023р.

¹⁰ «Активні» означає «такі, що надали допомогу або підтримку у вигляді інших програм у період за 14 днів до збору даних»

СТОРІНКА 4

¹¹ Званівка, Сіверськ, Залізне, Часів Яр, Вугледар, Авдіївка, Мар'їнка, Красногорівка (Донецька) та Дворічна (Харківська).

СТОРІНКА 5

¹² ПРООН, [“Вплив війни в Україні на людей”](#), 12 червня 2023р. (англійською)

¹³ ВООЗ, [“Базовий звіт HeRAMS Україна за 2023: Операційний статус системи охорони здоров'я”](#), липень 2023р. (англійською)

¹⁴ REACH, [Моніторинг гуманітарної ситуації: Калібрувальне дослідження](#), 14 липня

2023

СТОРІНКА 6

¹⁵ Безпечне житло з належними умовами означає структурно справне житло, готове для проживання (тобто без пошкоджень/ дефектів, спричинених конфліктом), з розміром, достатнім для проживання усіх членів домогосподарства, з електропостачанням, опаленням та санвузлами.

¹⁸ Званівка, Сіверськ, Залізне, Часів Яр, Вугледар, Авдіївка, Мар'їнка, Красногорівка (Донецька) та Дворічна (Харківська).

СТОРІНКА 7

¹⁷ Званівка, Сіверськ, Залізне, Часів Яр, Вугледар, Авдіївка, Мар'їнка, Красногорівка (Донецька)

¹⁸ Святогірськ, Покровськ, Удачне (Донецька), Вільхуватка, Дворічна (Харківська) та Тягинка (Херсонська)

¹⁹ Обладнані санвузли включають туалети зі зливом, під'єднані до каналізаційної системи, туалети зі зливом, під'єднані до септика або вигрібної ями, туалети зі зливом, під'єднані до дренажного каналу, компостний туалет або дворова вбиральня з перекриттям і платформою.

²⁰ REACH, [Оцінка надзвичайної ситуації у секторі ВСГ](#), 7 липня 2023 р.

²¹ МОМ, [Вплив затоплення територій вгору за течією внаслідок руйнування Каховської ГЕС: Оцінка мобільності та потреб](#), 25 липня 2023р. (англійською)

²² REACH, [Оцінка надзвичайної ситуації у секторі ВСГ](#), 7 липня 2023 р.

Попри те, що це дослідження проводилось у населених пунктах, що знаходились на підконтрольних Уряду України територіях, паралельний збір даних проводився і на тимчасово непідконтрольних Уряду територіях. Результати дослідження щодо непідконтрольних територій можна знайти в окремому огляді ситуації (доступний за запитом).

ПРО ІНІЦІАТИВУ REACH

Метою Ініціативи REACH є створення інформаційних ресурсів та продуктів, які допомагають гуманітарним організаціям приймати рішення на основі фактичних даних в умовах надзвичайних ситуацій, відновлення та розвитку. Методології, які використовують фахівці REACH, включають збір первинних даних та поглиблений аналіз. Уся діяльність здійснюється через міжвідомчі механізми координації допомоги. REACH – це спільна ініціатива організацій Ініціативи IMPACT, ACTED та Навчального та науково-дослідного інституту – Програми ООН з використання супутникової інформації в оперативних цілях (UNITAR-UNOSAT)